

פרוטוקול מס' 32

מישיבת הוועדה לחינוך ותרבות שהתקיימה
ביום ד', ט' בתמוז תשי"ב - 2.7.1952
בשעה 8.55

משותפים:

- ש. פרסיץ - היו"ר
- מ. ארם
- ח. בוגר
- א. ברסן
- א. הכרמלי
- ש. כפרי
- ד. נצר
- י. סטילבסקי
- א. רוזיאל-נאור
- א. דיטלט

חסוים:

- מ. אונא
- א. מ. גניחובסקי
- א. דויטש
- מ. בורוק
- ד. צברי

מזמנים:

- פרופ' דינבורג - סר החינוך והתרבות.
- סר ארנון - מטעם מסד החינוך והתרבות.
- דר' פוזנבסקי - המזכיר האקדמאי של האוניברסיטה.

סדר-היום:

- א. הרצאת דר' פוזנבסקי על האוניברסיטה והעלאת סכר הלימוד.

=====

היו"ר ס. פרסיץ:

פנתחת את המסיבה.

אנו נתחיל בשאלת האוניברסיטה, אם כי באי-כוח משרד החינוך והתרבות שרם הגיעו. ודאי יודע ד"ר פוזננסקי, כי הסטודנטים פנו אלינו על סנת סאנו נדון בבעיית שכר לימודים. לפני מספר שבועות העלינו בדיון את מצבם של הסטודנטים של האוניברסיטה ושל הטכניון, כי ראינו את שתי הבעיות כרוכות זו בזו. בזמן קיבלנו תזכיר המתאר את מצב הסטודנטים. תזכיר זה הובא לידיעת חברי הוועדה לחינוך ותרבות. עתה היינו רוצים לסמוע מה המצב בקשר להתפתחות ענין שכר הלימוד באוניברסיטה ועמדת האוניברסיטה לגבי דרישות הסטודנטים. נוסף לכך היינו רוצים לסמוע על המצב הכספי של האוניברסיטה, כדי שתהיה לנו אפשרות לקבל החלטות ולהגיד ע' לכלל דעה על יסוד נתונים מדויקים יותר.

ד"ר פוזננסקי:

אתחיל בבעיית שכר הלימוד. שכר הלימוד בסנה זו היה בסביל רוב הסטודנטים הלומדים טדעי הרוח, מספטים ומתימטיקה גבוהה, כלומר במקצועות לא בסיוניים - 40 ל"י לסנה. בביאולוגיה, בקטריאולוגיה, פיזיקה, חקלאות - 64 ל"י לסנה. הימיה ורפואה - 80 ל"י לסנה. שכר לימוד בגבו לוח אלה הועהג בסנת 1946 ומאותו הזמן, במסך לס סנים, לא בסתנה שכר הלימוד, ואפילו לא בסתנו התסלוטים הקטנים ביותר הנוספים על שכר הלימוד סטסלם תלמיד. הסכומים הקטנים האלה הם בעיקר תסלוטים לטובתו, בסו, לסירוזתי בריאות, סירותי ספורט, מסי התדורות הסטודנטים ועוד. סהאונצברסיטה גובה אותם. הסירותים עצמם עלו מסנת 1946 עד 1952 מ-100% עד 200%. האוניברסיטה החליטה להנהיג שכר לימוד אחיד לכל הפקולטות. נימוק זה נתקבל על-ידי הסטודנטים, שאין זה צודק לדרוש שכר לימוד במדעים בסיוניים, כסו ברפואה, פי סתיים יותר טאטר סטלם תלמיד במדעי הרוח, כי דווקא תלמידים אלה עסוקים בלימודים הרבה יותר סהתלמידים האחרים, ואפטרריות הפרנסה בסבילים הן קטנות. אביא לכם דוגמה: תלמיד בפקולטה למספטים לומד עסרים סעות בטבוע במסך עסרים וסטה שבועות בסנה. תלמיד בבית-הספר לרפואה לומד במסוצע ארבעים סעות בטבוע במסך ארבעים שבועות. תלמיד בית-הספר לרפואה בחלקם הגדול סתפרנסים סעבודות-לילה בבתי-חולים, ולהטיל דווקא על התלמידים האלה סעמטה כבדה - אין זה צודק. תלמיד הלומד בפקולטה למספטים, לכשיהיה עורך-דין - יהיה טצבו סוג יותר סזה סל הרופא, אם כי טבחילתה סל הסדינה, הדי אנו זקוקים לרופאים יותר טאטר לעורכי-דין. סטעמים אלה החליטה האוניברסיטה להנהיג שכר לימוד אחיד. הסטודנטים קיבלו החלטה זו. האוניברסיטה החליטה להנהיג עו לימוד אחיד בטך סל 100 ל"י לסנה. ברבע זה סטלם תלמיד במסוצע 53-52 ל"י לסנה, ואם הוא יטלם עתה 100 ל"י לסנה - ההגדלה היא קצת פחות מ-100%. בטעה סיוקר החיים עלה מסנת 1946 ועד 1952 פי סניים ורבע, ומה סיהיה בחודס אקטובר - אי אפטר עדיין לדעת.

נוסף לכך מקובל באוניברסיטה סכל תלמיד הלומד בצורה סטודרת, ומקבל ציונים טובים פחות או יותר, ועובר את הבחינות ומתקדם, והוא זקוק לעזרה כספית - הוא רסאי לבקס הקלה מסכר-לימוד. אם הוא תלמיד סצטיין, הוא מקבל את ההקלה בצורת פרט, סתנה שאין להחזירה. בטקרה סהוא רק תלמיד סטודר, כלומר עובר את הבחינות פחות או יותר, אך איננו סצטיין - הוא מקבל הקלה זו בצורת הלואה, סהוא חייב להחזירה עם קבלת התואר בתסלומים חדשים קטנים וללא רבית. כיום ססתכמות ההקלה האלו בטך סל קרוב ל-150,000 ל"י. אני מצטער סהתלמידים אינם מתיחסים ברצינות להקלות אלה, ורוב רובם אינם סטלמים את ההלוואות, ואיננו יכולים לסצו:אותם. עתה הנהגנו סיטות חדשות בקשר לכך ואנו סקורים, כי עם יציבות התנאים בסדינה, נוכל לגבות סכומים אלה. בסנה סעברה, כלומר בסנת חסי"ב, קיבלו התלמידים הקלות בטך סל 25,000 ל"י סטכר הלימוד. שכר הלימוד סהאונצברסיטה צריכה לקבל היה בטך סל 115,000 ל"י סההווים בערך 6% או 6,5%. מתקציב האוניברסיטה. למעטה הוכנס סך סל 95,000 ל"י סהם 5% מתקציבה. הסכום העומד לרשות ההקלות הניתנות לתלמידים איננו סוגבל טראס.

ד"ר פוזננסקי:

אנו קובעים את הסכום בתקציב, ומקבלים את הבקשות. לאור הנסיון, אנו מעריכים לכסה כסף נזדקק למטרה זו, בתוספת מסויימת, כלומר אנו סכניסים לתקציב סכום מסווער עם רזרבה. בצורה כזו לא היה מקרה שהיה ראוי להקלה ונדחה, טעום שהתקציב נגמר. נדמה לי שאנו אחת האוניברסיטאות הלא-רבות שנוהגות כך. עובדה היא שאנו הקצבנו למטרה זו סך גדול יותר מאשר צריך היה לחלק. הסיטה היא מאד ליבראלית, ואנו דנים על הבקשות יחד עם בציגי הסטודנטים. יש לנו ועדה פריסטית, והסטודנטים יכולים לוטר את דברם בקטר למצבם הכלכלי, ואין לערבב כאן את ענין הציונים. במיוחד אנו ליבראליים לגבי העולים החדשים, כמו, התלמידים מעיראק, שאנו מעונינים לגדל דור של משכילים מהם. לקחתי זאת כדוגמה, טעום סטפרם הוא הגדול ביותר. אנו נתנו להם אפשרות לעמוד בבחינות, אשר רמת הציונים שלהם נסוכה יותר, ובלבד שילמדו.

חלוקת ההקלות אינה טוה בין הפקולטות הטובות. בפקולטה למספחים מצב הסטודנטים, באופן יחסי, טוב יותר. מתוך 600 תלמידים, הלומדים בפקולטה למספחים, 90 הגישו בקשות להקלות מסך-לימוד, ו-60 בקשות אחרות. התלמידים בפקולטה זו באים מסכנות אמידות יותר ויש להם אפשרות טכנית להסתכר בצורה קלה יותר. בפקולטה לרפואה לומדים 250 תלמידים, 160 מהם הגישו בקשות להקלות - זה בערך 60%-70% - וכמעט כולם קיבלו הנחה זו. אחוז סכר הלימוד, הוא אחוז נטון. בשנת 1946, עוד לפני המלחמה, הגיע אחוז זה ל-10. אולם תקציב האוניברסיטה הולך וגדל וסכר הלימוד עומד, ועל כן ברור מאליו שהאחוז יורד. אחוז זה ירד מתחת לטיביטום שצריך היה להיות. תקציב האוניברסיטה בשנה זו היה בערך - קשה לוטר בדיוק, כי כל חודש טביט אתו תוספת מסויימת - 1,750,000 ל"י עד 1,800,000 ל"י, ובעיקר עתה, עקב הדירוב החדש המעלה את מסכורת העובדים האקדמאיים. על כן קשה לוטר מה יהיה התקציב בשנה הבאה, עתה מעבדים את התקציב לשנה הבאה, ולפי הסטפרים סקיבלתי מן הגזברות יגיע התקציב לסך של 2,300,000 ל"י, אם נקיים את כל ההרחבות שאנו חושבים עליהן, ובעיקר אם אנו נקלוט את התלמידים הלומדים בחוץ-לארץ, ונגדיל פי סתיים את מספר הלומדים חקלאות, ביאולוגיה ובקטריאולוגיה, ונקבל את המחזור הראשון של בית-הספר לרפואה. המחזור יגדל מ-70 ל-140 תלמידים. הגדלה זו קטורה במאמץ עצום בטוח הנסיוני. אם כל הדברים האלה יוצאו לפועל, אינני יודע אם הם יספיקו לצרכי הסדינה, כלומר אם אנו נקבל 50 חקלאים לשנה - זה סטפיק, כי זה אין ופפס לעומת הרחבת החקלאות בארץ. כיום אנו מקבלים רק 25 איס לפקולטה זו.

אשר לתקציב - אינני מוסמך לספור פרטים על כך. השתתפות המססלה בתקציבה של האוניברסיטה הוא בסך של 600,000 ל"י, בערך 30%-35%, והסאר בא מסכר-לימוד בסך של 100,000 ל"י לשנה, בצירוף התשלום עבור הבחינות. את סאר התקציב מקבלת האוניברסיטה מתדומות. אשר לגרעון - השנה נצטבר גרעון בסך של 1,000,000 ל"י. יוצא איפוא, שהאוניברסיטה נמצאת במצב כספי קשה. כני לתת לכם דוגמה על מצב קשה זה, הרי משלום הטכורת לעובדים תלוי בהעברת הכסף מסכרד החינוך והתרבות, והוא טרם הועבר. על כן האנשים טרם קיבלו את מסכורתם בעד אודס יוני.

אין לנו סטפרים סדוייקים על מצב הסטודנטים, כי לא עשינו את אשר היינו צריכים לעשות, והוא - סקר סוציאולוגי. יש נחיצות רבה בסקר כזה, אולם יחד עם זאת אין זה דבר קל לבצע זאת, כי טרם מצאנו שיטה בה נוכל להוציא מן הסטודנטים ידיעות סוססכות על מצבו, ואם האינפורמציה שהסטודנט מסר - יכולה לטמט יסוד לפתן או אי-פתן ההקלות הדרושות, ההקצבות והסיכון. טעום כך, יש להיזהר בהערכת דברים אלה. אם נניח שאחוז מסויים סטתיר עובדות ומגזים בעובדות - ויש מקרים כאלה - הרי התמונה הכללית ברורה למדי. בסו ידי הנני עוסק בכל הבקשות וההקלות מסטפרן פגיע לסך של 1,000 ל"י. קשה לעמוד על מצבם הכלכלי של הסטודנטים, וטן הצד האחר לראות את התמונה כיצד התלמידים לומדים ובאיזה תנאים - הרי בדרך כלל התמונה עגומה למדי. כ-60% מן הסטודנטים תלויים בלימודיהם בפרנסה. יש והסטודנט צריך לפדנס את עצמו ואת מספחתו. יש גם לזכור, כי גיל הסטודנטים הוא גבוה יותר מאשר צריך היה להיות, כי הוא מקדיס סנתיים

דר' פוזננסקי:

לטירות בצבא. יוצא איפוא, כי הגיל הטמוצע של התלמידים הלומדים באוניברסיטה הוא 21 - 22 במקום 18 שנה, כלומר הסטודנטים מפגרים בטמוצע 4 שנים.

אולם בעיקר מכבידה על הסטודנטים בעיית הסיכון - תלמיד הבא לגור עם משפחתו דרושים לו 30-40-50 ל"י, בתנאים אלה הסטודנט אינו יכול לעמוד, ואתם יכולים לראות כיצד בראשית השנה סטודנטים הסטודנטים כצל, כי תנאיו הם כאלה שהוא אינו יכול לעמוד בהם. בשנה זו נרסטו תלמידים רבים לאוניברסיטה ולא באו ללמוד, מפני שלא יכלו למצוא סיכון מתאים. בשנה זו היה אחוז אלה שנרסטו ולא באו ללמוד גדול יותר מאשר בשנים אחרות. כ-150 סטודנטים ויותר לא באו ללמוד עקב תנאי הסיכון. אין זו אלא הערכה בלבד, אבל זוהי הערכה קונסרבטיבית למדי. תלמידים רבים מפסיקים את לימודיהם, ובעיקר בסדעי הרוח. לפני שנתיים החלו ללמוד 360 תלמידים ועתה מגיעים לטייט הלימודים, לאחר שלוש שנות לימודים כמחצית מספר זה. כמובן שאחת הסיבות לכך היא שהסטודנט אינו יכול למצוא סיכון. לרשות האוניברסיטה לא עומדים טכונים ניכרים לסם הקלות מרובות. לפני שלוש שנים התחיל משרד החינוך והתעבות לתת סטיפנדיות הגונות בסך של 250 ל"י או 300 ל"י למחיה. אולם לאחר שלוש שנים סכום הסטיפנדיה לא נשתנה ואנו קיבלנו 4.000 ל"י, סך זה כלל 1.500 ל"י לתלמיד מחקר, וסטיפנדיות אחרות אינן מרובות. אני מניח, כי בצורה זו או אחרת אנו יכולים לעזור ל-150 תלמיד. רק מספר קטן מן התלמידים מקבל סך כזה המאפשר לו ללמוד. ואלה הם התלמידים המצטיינים ביותר העברים את כל הבחינות בהצטיינות ואנו רואים תקווה לעתידם.

האוניברסיטה עוסה פאטצים עצומים לדאוג

לטיכונם של הסטודנטים והסתדלת לקבל בתים הרושים, או הרושים למחצה, ומתקנת אותם ומסכנת אותם בהם. עלי לציין לצערי הרב שהדבר נעשה ללא כל עזרה מצד הממשלה. כל הבתים שאנו קיבלנו הם בתים של מוסדות נוצריים ומזורים. האוניברסיטה יחד עם הסטודנטים הקימה סיכונים אשר הם עולה כיתה 3 ל"י או 3.5 ל"י לחודש. אנו הצלחנו לסכן כ-200 או 230 תלמיד. רבים הם הקשיים להשיג בתים נוספים, יש צורך לתקן בתים אלה והאפשרות להשיג חסדים היא אפשרית. לדעתנו, חוסר העזרה לסטודנטים גורמת לכך שיורד מספר הסטודנטים הלומדים מדעי הרוח וביאולוגיה כמקצוע. פעם היוו הסטודנטים בסדעי הרוח, פילוסופיה ארכיאולוגיה את רוב סנינם של התלמידים, עתה הם נמצאים במיעוט - דבר זה מהווה סכנה גדולה למחקר ולעתיד האוניברסיטה.

בוודאי תשאלו, מדוע קבעה האוניברסיטה

שכר לימוד אחיד בשיעור של 100 ל"י לשנה, ולא סכום אחר? זהו סכום טיניטאלי, כי כל תלמיד עולה בטמוצע לאוניברסיטה בסך של 700 ל"י לשנה, בשנה הבאה יעלה כל תלמיד - 900 ל"י, ותלמידים בפקולטה לרפואה - 1500. היה בדעתנו להתאים סכום זה ליוקר החיים שעלה בשנת 1946 ועד עתה. הממשלה שקבעה זאת דרשה מהאוניברסיטה תנאים מסויימים ועל האוניברסיטה יהיה לעשות מאמץ עליון כדי לקבל את הכספים ממקורות טובים, מחוץ-לארץ, ממגביות ועוד. אך גם על התלמידים, שהם בכל זאת הנהנים העיקריים, יהיה לעשות מאמץ. אותה ועדה שהציעה העלאת שכר הלימוד במך של 100 ל"י לשנה, תגה זה בדצמבר 1951. ברור מדבר זה הסתנה עתה. אולם האוניברסיטה הנה כי עליה לקבוע את הסכום הטיניטאלי. האוניברסיטה הבטחה הקלות ועזרה בטכונים גדולים, אך היא איננה חושבת שהיא צריכה לרדת בסך 100 ל"י לשנה עקב לחץ חיצוני.

הינו"ר ט. פרסיץ:

יסנן שתי בעיות הטענינות אותי:
(א) שאלת הסיכון, אשר היא בלי ספק קטורה
בבעיית שכר הלימוד קטר חיוני. האם נעשה משהו בדבר הסגת בתים מוכנים

היו"ר ס. פרטיץ:

לקראת שנת הלימודים תשי"ג לסם סיכון הסטודנטים?

ב) שאלתי זו אינה קטורה בסכר הלימוד, אלא היא קטורה ברמת הלימודים של הסטודנטים. כפי שאמר ד"ר פוזננסקי, האוניברסיטה ליברלית מאוד בסתן הקלותה לגבי העולים החדשים. אני רוצה לשאול את הבינתי אל נכון, האם אתם ליברלים רק בסנה הראסונה לגבי הסכלתם של העולים החדשים, ואחר כך הסכלתם של סטודנטים אלה תהיה סתאיתם לדרישותיהם, כלומר שאתם מקילים רק בסנה הראסונה, או זוהי הדרך לגבי העולים החדשים גם בסנה סניה וסליסית? כי אם זוהי עסדתכם בסנה הראסונה - אני סוכנה להסלים עם זה, אם כי דווקא אצל העולים החדשים, יכול דבר זה להביא לידי זלזול בלימודים. אולם לא אוכל להסלים עם זאת, אם הדבר ייסך גם בסנים האחרות.

א. הכרסלי:

שאלותי אינן נובעות מן הדברים שנסטעו כאן, אלא סהרהורים קודמים. האוניברסיטה סתקייטת על סגביות. שאלת הסיכון היא סאלה חריפה מאוד. אולם כפי שספעתי ישנם כספים הסיועדים לסטרה זו - סיכון הסטודנט. לכך דאגה האוניברסיטה. אולם, האם חסבה האוניברסיטה שבכספי הסגבית הבאים סחוץ לארץ יובא חוסר גלסי לבניית צריפונם להקלת סיכונם של הסטודנטים.

סמענו סכל תלמיד עולה לאוניברסיטה בסטוצע 1,200 ל"י. הייתי רוצה לדעת כמה עולה סטודנט בחוץ-לארץ באוניברסיטה הדוטה לזו סלנו.

ס. ארם:

סדברי ד"ר פוזננסקי הבינתי כי סכר הלימוד סהווה 5%-6% סתקציב האוניברסיטה. סתוספת זו עלולה האוניברסיטה לקבל עוד 2%-3% תקציבה של האוניברסיטה הוא גדול. האם הסטרה של הגדלת סכר הלימוד היא כדי לתת תקציב לאוניברסיטה או כדי לקיים את הסצווה שאם כולם נעלים, הרי גם האוניברסיטה צריכה להעלות את סכר הלימוד, כי העלאה זו תוסיף לאוניברסיטה אחוזים טעטים.

סי קבע את ההעלאה הזאת, וועדה סססלתית או היתה זו פעולה יזוטה על ידי האוניברסיטה.

עם כל ההסברים סקיבלנו, עדיין לא ברור לי מהם הדברים האפקטיביים שניסחה האוניברסיטה לעשות כדי לדאוג לעבודה לסטודנטים, או האם יש לכם אילו שהן סחסבות בקסר לכך שהיינו יכולים להיות לכם לעזר. האם יש צורך בחקיקת חוקים או הוראות בקסר לכך?

אסר לסאלת הסיכון - הן אפסר היתה לפנות לאפוטרופוס על הרכוס הנטוס והוא יהיה יכול להסציא דירות לסטודנטים, כי הוא נתן דירות לסוסדות סונם, ולספעלים ספוקפקים לסדי. סדוע האפוטרופוס לא סיטט כתובת גם לאוניברסיטה. ישנו בית, סועדון גדול של יוונים והם היו רוצים להפטר ספנו, ופנו אלי סאני ארכוס אותו, סדוע אלי אפסר לרכוס בנין זה, הן הוא נסצא נידי האפוטרופוס על הרכוס הנטוס. הסטודנטים נתונים בסצב של חוסר עבודה, חוסר סיכון, חוסר הכנסה ריאלית של תקציבם ועתה לבוא ולהוסנף להם על סכר הלימוד - אינני סבין, הייתי רוצה להבין מהי גיסתה של האוניברסיטה לאור הדברים שאסרת.

הוועדה לחינוך ותרבות
2.7.1952

ג. כפרי:
ניסינה הקודמת הבענו טפיקות לגבי
ההוצאות ללימודים. סדוע צריכה
התלמידים לשלם אותו שכר לימוד טבלי להתחשב מה הם לומדים ומה הם
ההוצאות ללימודים. אטרנו שאין בכך הצדקה. אלה היו דעות לא של כל
חברי הוועדה אולם נשמעו דעות כאלה. שמענו שקיימת וועדה מסתמטת
שקבעה זאת, מה היה בניסוק שהביא אותה לקבוע השוואה זו וסדוע?

א. ברטן:
מהו אחוז העולים החדשים בקרב הסטודנטים?
כמה סטודנטים מקבלים סטיפנדיות?
האם אין טכנה שהעלאת הגדלה הזאת בשכר הלימוד עלולה להביא להפסקת
לימודים של רבים מן הסטודנטים?

א. רזיאל-נאור:
כמה תלמידים לומדים בפקולטה לטדעי
הרוח? מה עושה האוניברסיטה כדי לפתור
את בעיית הסיכון לסטודנטים, פרט לטנזרים, כי תנאי הדיוך של הסטודנטים
הם קשים למדי, הם גרים בתאים הדומים לכוכים. הייתי אמתול בכפר
ליד ירוסלים, כפר טנחת (טלחה). ישנה שם נדידה עצומה של התושבים,
וזו אחד המקומות שהוא בבחינת נטוש, או עומד להיות נטוש, האם אפשר
למצוא שם מקום לסיכון הסטודנטים, או ישנה עוד מקומות כאלה בעינורה של
העיר כדי למצוא פתרון לסיכון הסטודנטים?

האם קיים, - לעומת הרעיון של השוואת
שכר הלימוד והעמדתו על 100 ל"י, שזוהי כמעט העלאת בטאה אחוז לגבי
הלומדים במדעי הרוח - סקר על פרנסות הסטודנטים, מה טיב עבודת
שעליה הם מתפרנסים כדי לכסות את שכר הלימוד, מה גובה ההכנסות
של הסטודנטים, ובעיקר של הסטודנטים הלומדים סטפטים שיכולים לעבוד?
מכל מקום היה רצוי לדעת כמה עובדים הסטודנטים ולאלו סכומים הם
מגיעים. למרות שהאינפורמציה שהסטודנטים מוסרים אינה מסקפות את
התמונה כפי שהיא במציאות, הלא התמונה בכללותה היא בכל זאת עובדה
קיימת. הייתי רוצה לדעת כמה מן הסטודנטים מטרנו אינפורמציה
המתקבלת על הדעת, והנותנת את התמונה האמיתית על מצבם, ומה המסקנה
של האוניברסיטה, מתוך כך שהיא יודעת את מצב הסטודנטים, כיצד
הדבר הזה יסתקף באחוז התלמידים שטרטו ושימסיכו בלימודיהם?

ח. בוגר:
האם האוניברסיטה אינה מצאת לבכון
לסאול את הסטודנטים, פי מביניהם
רוצה להיות סורה, כי קיימת שאלת חוסר טורים ואפסר היה לבכון את
הסטודנטים לקראת תפקיד זה, שילמדו פנגוגיה ולא כמו רשק הסטודנטים
הלומדים סטפטים, רפואה ביאולוגיה, אולט אלה יהיו תלמידים מוכשרים,
ועל הסטלה יהיה להעמיד לרשותם את כל האמצעים הדרושים. נדמה לי,
כי בדרך יחידה זו נוכל להגדיל את מספר הטורים וניתן אפשרות
לאותם התלמידים ללמוד שלוש שנים באוניברסיטה ולהיות טורים טובים.

לדעתי יש למצוא מקור לטתן שכר לימוד
לסטודנטים אלה שיפנו להוראה. כן יש לבכון את הסטודנטים הלומדים
במדעי הרוח לפנות להוראה, ולתת להם את האמצעים לשם כך.

ד"ר פוזננסקי:
אשר לבתים המוכנים, וסדוע האוניברסיטה
אינה מביאה מחוץ-לארץ חמרי גלם -
אנו התענינו בבתיים המוכנים סטיפוס ערדי, - ייתכן ואחר כך תהיינה
שיטות אחרות להכנת בתים מוכנים - בתים אלה יקרים מאוד לסטודנטים.
טיכון כזה יעלה לסטודנט 600-700 ל"י. בתים אלה דורשים דוויזים
רבים, ואין כסף. צריך לעלות לנו ליצור מקום לסטודנט 150-200 ל"י.
בטנה זו הקיטונו 2 שיכוניו נוספים ויצרנו 80 מקומות. האחד בפנזר
סיציליאני והשני בבית ספר טוודי. דבר זה צריך היה לעלות 13,000-14,000 ל"י.

ד"ר פוזננסקי:

אינני יודע כמה זה יעלה, ייתכן וזה יעלה 16,000 ל"י. טכל מקום יצירת מקום כזה לסטודנט עולה 200 ל"י, כי בנתיים אלה יש חטטל וביוב. ישנם קסיים עצופים בהשגת בתיים אלה ובהרכבתם גם מצד המסמלה. סטודנט עובד, לא יילך לגור במקום רחוק מאחר שדבר זה יגרום לו לביטול פעולת. מספר על נסיעות. הופטח לי על ידי המסמלה לתת לנו מספר צריפונים כדי לפנות בית אשר בו גרים סטודנטים לצרכי בית הספר לרפואה. ברור שאין זה תוספת מקומות מגורים, אלא החלפת מקומות. מכל מקום הייתי רוצה לראות את הצריפונים האלה.

אשר לטאלה, מדוע האוניברסיטה אינה מביאה חסרי בנין - הרי הסכומים שאנו מקבלים בדולרים הם מועטים. אנו הבאנו את כל הכסף לכאן והוא לא הספיק לנו לאיזון התקציב. המסמלה סותפת להכנסות האלה. המסמלה קבעה סכומים שאנו יכולים לקנות בהם חופרים וציוד, אך הסכומים מועטים למדי. אני מנהל מלחמה קשה עם האוצר שיקבעו לנו קורס ריאלי יותר ובכך היינו יכולים לעזור לתלמידים. כל הסכומים שאנו מביאים שהם לפתן פרטים ועוד הם לפי הקורס הבלתי ריאלי, אם אנו מקבלים 250 ל"י מחוץ לארץ אנו מקבלים 180 ל"י. יש לנו מלחמות בלתי פוסקות בקשר להבאת חסרים והדברים נמסכים ללא סוף. בנפל ישנה רשות היכולה לשים את ידה על החסרים שאנו מביאים. אינני רוצה לגזול את זמנכם אולם ישנם דברים הצועקים עד לב שמים. בוודאי שמעתם על אוניברסיטה הבנויה לבנים. אנו יכולים להגיד שהאוניברסיטה שלנו כולה בנויה טצלוטקס. אנו מקבלים חומר בכמות בלתי מספקת וטחכים חדשים וסנים עד אשר אנו מקבלים זאת. ובינתיים עלינו לסלם סכר דירה עבור סלכונים שאיננו יכולים לגבור אותם. 8 חדשים חיכינו לחטטל. מצד האוניברסיטה יש כל הרצון הטוב לעזור לסטודנטים, אך אין באפשרותה להקים את הצריפונים אפילו למעבדות. אם אנו מקבלים כבר את הצלוטקס, איננו יודעים מה לעשות תחילה, מעבדה או שיכון. בתקופת המלחמה היו בנינים רבים שאפשר היה לקבלם. אנו פנינו לכתובות הסתאיסות והסתלדנו לקבל בנינים מסויימים - אבל לא קיבלנו, ובמקרה שקיבלנו הם נלקחו בחזרה. אנו קיבלנו את כל בניין דוד, אך הוא נלקח מאתנו והסאירו לנו רק סתי קופות בבנין זה. ומן הצד האחר, אנו קיבלנו בנינים בקצה העיר והסטודנטים לא רצו לגור שם, כי זה קרוב לגבול. אנו קיבלנו סני בנינים בטמילא והם עמדו ריקים. כן עליכם לשים לב, כי האוניברסיטה דרה בבנינים נוצריים: בטרם סנסה, רטיסבון, המנזר האיטלקי ועוד מקומות כאלה. נתנו לנו את הבנינים האלה בתנאים פנטסטיים-טובים. המחירים הם נמוכים מאוד ובעד כל בנין טרה סנסה אנו מסלטים 150 ל"י לחודש. האוניברסיטה מחפסת שיכון בעין כרם, ברמת רחל, והקסיים הם עצופים. ברמת רחל לא מצאנו קבלן שירצה לנסוע לסם ואם נצליח להטדיר את הסקום - יגורו סם תלמידים עניים, ובכלל אנו טטילים פפק אם יסכימו לגור סם מטעמי פרנסה. על כן איננו יודעים אם ההסקעה כדאית. אנו בודקים וסורקים את העיר.

אשר לעולים החדשים - אנו ליברליים מאד לגביהם בשנה הראשונה. אנו נותנים להם אפשרויות להתקדם ומסחררים את כולם. יש ביניהם כאלה היכולים ללם. אם התלמיד בטחצת הזמן אינו טראה התקדמות - איננו מוכנים להאריך לו את ההקלה. בשנת 1948 היו 118 עולים חדשים, ב-1949 - 188, בשנת 1950 - 200, בשנת 1951 - 249. העולים החדשים שבאו אלינו אחרי מלחמת השחרור אשר מצבם הכלכלי היה בלתי יציב הם טהווים רבע מתוך 2,400 סטודנטים. סטודנט בחוץ-לארץ, באחת האוניברסיטאות באמריקה עולה בערך 500-700 דולר שנה, זהו סכר הלימוד. באוניברסיטאות שאינן מטטליות. הפרינציפ הוא, כי סטודנט טטלם כמה שהוא עולה לאוניברסיטה. אם ניקח זאת הדולרים בהסוואה לסכר הלימוד באוניברסיטה שלנו, אינני חושב שהיא יקרה. ברור, כי ישנן הוצאות הנובעות מתוך התנאים

הוועדה לחינוך ותרבות
2.7.1952

ד"ר יוזבנסקי :

הפיוחדים. אסנס האוניברסיטה אינה מסלמת סכר דירה גבוה אך היא מסלמת סכומים הגונים עקב הפיזור העולה כסף רב. ישנן מעבדות ל-60 סטודנטים ויתר הסטודנטים אינם יכולים ללמוד באותה מעבדה באותה מעבדה. דבר זה דורש מספר רב יותר של אסיסטנטים. וכן הצד האחר דבר זה פירונו את הסורה אם עליו לחזור על אותו מעור 3-4 פעמים.

אשר לסגה אם העלאת סכר הלימוד זוהי מטרה פיסקאלית - אני רשאי לדבר בסמי. האוניברסיטה זקוקה לכסף והסכומים שאנו מקבלים מהעלאת זו אינם גדולים. אולם אם גרעונה של האוניברסיטה הוא סאות אלפי ל"י, וכל הגורמים האחרים יעשו טאמץ עליון כדי לאזן את תקציבה של האוניברסיטה, מדוע דווקא ציבור הסטודנטים, מדוע דווקא הוא לא ישא בעול, אינני יודע למה אינן לעשות זאת.

אשר לעבודת הסטודנטים - זוהי בעיה קשה ואיננו יודעים אם היא תוכל להפתר על ידי חקיקת חוקים. באנגליה אסור לו להסטודנט לעבוד, ובעיקר בשנה האחרונה, כי העבודה מפריעה ללימודים. לא כן הדבר אצלנו. הסטודנטים עוסקים בעבודות טובות: פקידות, הם חקלאים, טורים בקורסים טובים של ערב לעולים, סופרי לילה בבתי סלון, נושאי סכתים, אנו עצמנו מעסיקים מספר די גדול של סטודנטים - אם כי בסיון זה אינו עולה יפה סטודנט שאו העבודה טובלת או הלימודים טובלים, או שניהם גם יחד. אנו מעסיקים את התלמידים בנקיון ובעבודות חלקיות טובות. אנו עוזרים לסטודנטים בקבלת עבודה, כי לאוניברסיטה יש לשכת עבודה מסלה. נתמנו שני אנשים העוסקים בעבודה זו. ברור טאליו, כי זו שאלה שאינה ניתנת לפתרון, כי תלמיד צריך ללמוד, ואי אפשר למצוא מספר גדול של עבודות בטעות אלה.

אשר לסכר לימוד אחיד - פרטמי סכר את הניסוקים שהביאו אותנו לקביעת סכר לימוד אחיד. גם באפריקה סכר הלימוד במקצועות הכיטיים, הרפואה הסדעים הנסיוניים הוא גדול יותר. אפמי סכר, כי סכר הלימוד באפריקה הוא 500 דולר לשנה ובמקצועות אלה הוא יכול להגיע ל-600 דולר לשנה. ישנן אוניברסיטאות שסכר סכר הלימוד גבוה יותר כסו בהארורוד, סס סכר הלימוד הוא 800 דולר לשנה במספטים ואדמיניסטרציה. אנו רוצים להקל על הסטודנטים הלומדים חקלאות וביאולוגיה. על כן לגבי הסדינה, חשוב להנהיג הבדלים מסוייכים.

האם אין סכנה שעקב העלאת זו יפסיקו התלמידים את לימודיהם - לדעתי אין סכנה כזאת, כי האוניברסיטה הודיעה שהיא תדון על כל בקשה ללא הגבלה. כל בקשה תהיה נידונה בהתאם למקרה האינדיבידואלי שלה. בשנת 1946 העלינו את סכר הלימוד מ-20 ל"י ל-40 ל"י, וגם אז ניבאו, כי הסטודנטים יפסיקו ללמוד - אך הפה לא הפסיקו וכנראה גם עכשיו לא יפסיקו.

מספר הסטיפנדיות הוא קטן ביותר. ניתנת עזרה לסטודנטים בכל הצורות. טאה תלמידים מקבלים הלואות. למספר זה יש להוסיף 60 או 70 סטודנטים המקבלים סטיפנדיות לא מן האוניברסיטה אלא כחיילים משוחררים או כנכים. תלמידים אלה אשר שרתו בצבא מקבלים את הסטיפנדיה בהתאם לשנות השירות. אבל בשנה הבאה מספרם יהיה קטן יותר, כי בינתיים הם סיימו את לימודיהם. ניתנת עזרה סכל הצדדים, אם זו סטיפנדיה של 15 ל"י, או סטיפנדיה הגונה של 200-300 ל"י. ישנם פרטים הביתנים לתלמידים אשר גפרו את לימודיהם על סנת שיעסקו בעבודות מחקר. כן נשלחים תלמידים להסתלמות לחוץ-לארץ. בעיה זו אינה עוגדת בפנינו, כי לא היה מקרה של תלמיד שהצטיין ואנו דחינו אותו. אני מעריך שניתנו ל-40 או 50 סטודנטים סטיפנדיות סכל

ד"ר פוזננסקי:

הסוגים. ישנן סטיפנדיות הניתנות באופן יסיר לתלמיד.
ישנן סטיפנדיות הניתנות רק לסנה אחת - לסטיפנדיות כאלה אין
ערך רב.

אשר לענין הסורים יהלומדים באוניברסיטה
סדר החינוך והתרבות נתן 4 או 5 סטיפנדיות המיועדות לתלמידי המחלקה
לחינוך של האוניברסיטה. אבל לופדים עם 100 תלמידים, ואם ניתנות
8 סטיפנדיות, ברור שהן אינן מספיקות. היינו ששחים מאוד אילו סדר
החינוך והתרבות היה נותן סטיפנדיות ניכרות תפורת התחייבויות.
אין התלמידים נחפזים להתחייב להיות סורים. לפה להם ללמוד בטחלקה
לחינוך אם הם לאחר שנה או שנתיים, או אפילו עם סיימם את בית
הספר התיכון יכולים להיות סורים. בשאלה זו קיימת לא רק שאלת
הסטיפנדיות, אלא שאלת האבאים האובייקטיביים. ישנן סטיפנדיות
לסורים לביאולוגיה, ואנו מחפשים זה חצי שנה סועפדים לסטיפנדיות
אלה. הסכומים הניתנים על ידי סטיפנדיות אלה הן כאלה שאין להחזיר
אותן אחר כך, אלא הן ניתנות כמתנה, ועד כה לא מצאתי סועפדים.

לאוניברסיטה פונים בדרישות סדר החקלאות
הטבקט לתת לו חקלאים, סדר הבריאות - הטבקט רופאים והאוניברסיטה
עצמה דורשת אנשי תרבות, פי אנו עלולים להדרדר בפורד אם לא יהיו
לנו כאלה. אולם כל הסוודים האלה אינם נותנים סטיפנדיות בסידה
מספקת. אף עיריה אחת בכל הארץ אינה נותנת אף פרוטה אחת כסטיפנדיה
לתמידה הבאים ללמוד כאן. יש לנו 500 פרטים שכל הטינים.

האוניברסיטה סודה לכם על סרציתם להקסיב
לנו.

היו"ר ש. פרטיץ: אנו סודים לך.

(ד"ר פוזננסקי עוזב את הישיבה).

הייתי רוצה שאנן|נחליף דעות בענין זה,
והרשו לי להציע לכם כמה הצעות בענין זה.

א. ברטן: לדעתי יש לפסוע גם את הסוודנטים ורק
לאחר זאת להתחיל בדיון.

היו"ר ש. פרטיץ: אנו שמענו על מצב הסוודנטים ספיהם בזמן
הדיון ועתה הם לא יוסיפו לנו דבר; ולא
לכך הם מצפים ואנו ניתן להם את האפשרות להסמיע את דברם. הם מחכים
להצעות מעטיות, על שנת שאנו נוכל לסנות את פני הדברים. לדעתי חשוב
יותר לדון בבעיה זו ולמצוא כתרון סתאים. מה עוד טיטנם כאן דברים
טוב לקבל עליהם החלטה שעה אחת קודם. אולם אם תרצו להזכירם -
אעטה זאת.

פ. ארם: לדעתי, אם אנו לא נזמין את הסוודנטים,
אנו עלולים לעשות טטגה פדגוגי. אין
צורך ליצור אצל הסוודנטים רושם שהוועדה לחינוך ותרבות אינה רוצה
לספוע אותם. על כן אני מציע, לטובת הענין, להזכירם.

ה ח ל ט ה

להזמין את הסוודנטים לסבוע הבא.

2.7.1952

היו"ר זגרטן:

לדעתי, אחת הבעיות החשובות ביותר היא דיוור וסידור של הסטודנטים. על כן הייתי רוצה שבכמה דברים נחליף אתה דעות. אולי לא תתנגדו להצעותי. עלינו להטליף בפני משרד החינוך והתרבות סידור מן הסטטלה העמדת סגור למען הקפת קריי אוניברסיטאית. דבר זה צריך להינתן עתה. ישנו יחס שונה בציבור לגבי השילוסים מגרמניה. אולם הדברים האלה יקומו ויהיו. ומטלת גרמניה תיחם סטה חייבת להסציא דיוור לאותם האנשים שאנו צריכים להט כדי לסמור על הגחלת. עתה עומדת לצאת טילחת למס אמר תבוא בדברים עם הסטטלה. על הדרישות הטכניות. אנו צריכים להטיל על משרד החינוך והתרבות שימסור על דרישה כך שבין הדרישות הטכניות תהיי דרישה להבאת בתי מוכנים לפחצה, דווקא עושים סברזל שיטלאו אותם במלט בארץ. יש להביט בתים אלה גם בסביל הטכניון בחיפה, בסביל כל הסטודנטים שיוכלו לקבל דיוור בצורה סנוכדת הלחיות בצנעה, ולקנות להם דעת. אני אומרת את הדברים האלה על דעתי אני, ולא על דעת כל חברי סיעתי. אולם אני אומרת את הדברים כאדם הרואה את הכולד.

אמר לסר הלימוד - אנו נעמוד על

כך לאחר שנשמע את הסטודנטים. אולם רצוי שכולנו נהרהר בדבר זה. שמענו שיש כ-60% אנשים מחוטי אמצעים ועולים חדשים. אני סתייחסת פה בהסתייגות, כי 60% מן העולים החדשים הם סיעוטי יכולת, מסוט סראיתי את אשר היה בזמן החלפת הכספים ועלי לציין, כי נסתנו סדרי בראסית. ראיתי את עניי ראש העין סחליפים 5,000 ל"י ומחלקים אותם לבני הבית. אינני רוצה לוטר שכולם עסירים אולם יש להתייחס בהסתייגות להברזה זו ש-60% מהתלמידים הם סיעוטי יכולת. אם סולחים היו צעירים לחוץ-לארץ, וכיום לומדים 1,500 צעירים בחוץ-לארץ ומסלטים סכוסים אלה בלירות סטרלינג, באנגליה מסלטים 1000 ל"י סטרלינג לסנה, הרי האנשים האמידים שהיו פוכנים לסלם בעד הלימודים בחוץ-לארץ בוודאי יוכלו לעשות זאת כאן ובלבד שהאוניברסיטה תתן להם את כל הסרודים הדרוסים. סכר הלימוד צריך להיות אחיד. אולם אין לקבוע את סכר הלימוד כפי שהוא נקבע באסריקה ומחטבים כמה עולה הסטודנ, אלא יש לסצוא דרך סמוצעת סתמלול את כל הסכוסים האלה. אנו סעונינים יותר סכל העסים אאחרים להרבות בפסכילים בארץ. לכן אנו צריכים לתת לאנשים סאינס סצטיינים באופן יוצא מן הכלל לקבל הסכלה גבוהה. יש אפילו ליצור בסבילם כמה וכמה סטיפנדיות סתייגות בתורת הלוואה, ויאפסרו לתלמידים לסלם את סכר הלימוד. סצד אחד אנו דורסים מהסטודנטים לחיות ולהתקיים בארץ, אולם בסביל הסצטיינים עלינו ליצור את הסטיפנדיות לא בצורת הלוואה, כי אם בתור סתנה על סנת לאפסר לתלמידים הסוכסרים ללמוד. אם נלך סדכים אחרות, אינני רואה כיצד אנו בעניות וצנעה גדולה נוכל להגיע לידי כך לנססור על הגחלת, אם הסטודנט צריך לסלם 35 ל"י לחדר או להסתפק בטיטה בכוך - דבר זה סנוון וגוזל את אפסריות הלימוד. אם תיבנה הקריה האוניברסיטאית וייפצא דיוור סתאים בסבור העיר, ותינתן אפסרות לקבל את סזונם בצורה סתאיפה - היינו יכולים להקטין את הסטיפנדיות ולתת לסטודנטים קיום סכונד. הקריה האוניברסיטאית בסבור העיר תיתן אפסרות לסטודנטים להתפרנס סבלי לבטל זמן על נסיעות וכסף רב על תחבורה. כן יש להביא בחסוון את הבתים הסרום-סוכנים.

א. רוזאל-באור:

אני מסכימה בכל לבי שיש להקים קריה אוניברסיטאית, אני מסכימה בכל לבי שיש להגדיל את האמצעים, מספר הסטיפנדיות, ההלוואות, ההענקות ומענקים אחרים. אולם נזדעזעתי לשמוע, דווקא מפי חברת הכנסת פרטיץ את ההצעה הזאת שהקריה האוניברסיטאית צריכה להיות בנויה על אותם הסלדים של "טייד אין ג'רמני". אני חושבת שאם ישנה סוטאת אוהלים, הרי זה יהיה סטטא הפסתן. לדעתי יפסאו סלדי הבחל הרבה יותר מאשר אילו הסטודנטים יפטיכו לדור באותם הכוכים הסנוולים את הנפס, 4-5 אנשים בחדר, אך לבוא לוועדה לחינוך ותרבות בהצעות טעסיות על רקע השילוסים לסמירה על ערכי הרוח - אני חושבת שזה יותר מדי, ואסור לנו לא רק לקבל הצעה כזאת, אלא אפילו ללסוע אותה כחברת הכנסת פרטיץ היקרה.

א. ריטלט:
חברת הכנסת פרטיץ אמרה שהיא אומרת
את הדברים על דעת עצמה. אינני רוצה
לפתוח כהן בוויכוח, כי אין זה המקום, אולם אני רוצה להגיד, כי אני
מתנגד לדעתה. אולם נשמעו דברים ואפשר להביע דעה מתנגדת.

ד. נצר:
אשר לסדר הלימוד - מבעי הדבר שהרחבנו
את היריעה, אנו יכולים להיות מאוחדים
בקשר לשאלת מצב סיכונים של הסטודנטים. אינני נכנסת עתה לבעייה
סניין יקחו את הדברים הדרושים לסכון. אולם עלינו לפנות בדרישה
נסרצת לסדר החינוך והתרבות והאוניברסיטה, שראש דאגתם תהיה להקים
בטהירות האפירית סיכונים לסטודנטים. כי יתן ונזכר להגיע לאותם
התנאים שיש לסטודנטים בפרוץ. אולם בדרישה זו, נדמה לי שאנו
כולנו יכולים להתאחד. כן הייתי מציע לוועדה לחינוך ותרבות שלא
להגביל באיזה מקום בירושלים יש להקים את הסיכונים, כי כל הסקורות
קרובים לגבול. לא הייתי רוצה שבהחלטתה של הוועדה לחינוך ותרבות
אנו נדבר דווקא על סקורות סכונות יותר. עלינו לדבר על סיכונים
מתאימים לסטודנטים.

א. הכרמלי:
אני מסבך מאד את עמדתה הריאלית של
חברת הכנסת פרטיץ. אנו לא נפתח עתה
בוויכוח בענין הסלונות. אולם בוודאי יהיו אנשים שיגידו שאין לקבל
גם את הסלונות האמריקאיים. בפנינו עומדת הדאגה לסיכונים של הסטודנטים.
המטלה היא שצריכה לבוא לעזרת ענין זה. יכול להיות שגם העם העברי
צריך לעשות משהו בענין זה. אולם אשר לסקורותיו ליל העט ולסקורות
הסדינה - נשמיר זאת לסדינה. חזקה על שר החינוך ותרבות, כי
בבואו להגן על הסדינה הוא יפוך למטלה סקור קרוב יותר או רחוק יותר.

אשר לקריה האוניברסיטאית - ידענו, כי
על הר הצופים היתה גם האוניברסיטה וגם הקריה האוניברסיטאית.
אולם את אשר יוחלט בטוהדות העליונים בקשר לשאלה זו - נשמיר להם
את הבעיה.

ב.צ. דינברג:
עלי להפנות את תשומת לבכם, כי רצוי
היה שהחלטות הוועדה בקשר לכך תובאנה
בפני הכנסת כהחלטות. אפסם מסדר החינוך והתרבות אינו זקוק לעידוד
בנידון זה. אולם יש צורך בהחלטה של הכנסת שתחייב את המטלה.
יכולה להיות הטלצה כזאת שעל המטלה לדאוג באופן דחוף, לקראת שנת
הלימודים הבאה, להקים סיכון לסטודנטים. ישנם בנינים וישנם סקורות,
ישנו הצבא והאוצר - אך כסף אין. על כן יש צורך שיעזרו בנידון
זה. את אשר אפשר יהיה להוציא מן הסלונות - על כך אין צורך
לקבל החלטה כאן. מסדר החינוך והתרבות הגיש דרישה בקשר לצירוף
הנדרש לאוניברסיטה, וזהו בעיקר צירוף מדעי כמו סיקרוסקופים ומכשירים
אחרים אשר קשה להשיגם בסקורות אחרים. אולם אין זה שייך לנו.
אבל על המטלה לדאוג לצריפים. על הוועדה להטליץ, כי יש להגדיל
את מספר הסטיפנדיות הניתנות על ידי מסדר החינוך והתרבות.

נוסף לכך יש לבוא בדברים עם מסדר הפנים
סינהל טאט-ומתן עם העיריות שיכניסו לתקציבם סכומים מסויימים לסטיפנדיות
של תלפידיהם. לא ייתכן שלא תהיה אף סטיפנדיה של העיריות. בכל העולם
בוהגים לדאוג לכך שהעיריות יתנו מספר סטיפנדיות, ובישראל אין
דואגים לכך.

כן יש לדאוג לקרנות להחלתמיות.
אשר לסיכון - על המטלה לדאוג להקצבת סכומים לחברי בניין. מסל סקוט
על המטלה להקים וועדה מיוחדת שתפיל בסיכון הסטודנטים. כן יש
לחייב את המטלה להגדיל את מספר הסטיפנדיות. אני סניח שמסדר הפנים
אף הוא יקבל על עצמו לבוא בדברים עם העיריות בקשר עם מתן סטיפנדיות.
לדעתי, אלה הם הדברים המעליים שיש לעשות בענין זה. הצעות אלה יש להציע

ב.צ. דינברג:
ב.צ. דינברג:

מליד כדי שאפשר יהיה לבצע אותן לקראת שנת הלימודים הבאה.

היו"ר ש. פרסיץ:
הנוהל הוא שהכנסת מעבירה לוועדה ענינים שונים לטיפול, והוועדה לאחר שטפלה בהם מעבירה אותם לכנסת. אולם הוועדה אינה יכולה לבוא לכנסת בהטלות לענינים שהיא מוצאת אותם לנכון. אולם בהזדמנות זו כאשר אנו מדברים על מצב הסטודנטים, נוכל להכין מסקנות ולהביא אותם בפני הכנסת.

ד. נצר:
אולי כדאי היה להעביר לציבור את חוות דעתנו בקשר לכך שלחקמים שכר דירה גבוה מסטודנטים.

היו"ר ש. פרסיץ:
איננו יכולים לעשות דבר זה, משום שלא **חקנו** אותו, אלא אנו יודעים זאת על פי השמועה. לדעתי, קשה לקבל הצעה כזו להכנס לעובי הקורה.
אנו נסמך את הסטודנטים בשבוע הבא, אולם כדי לסיים את השאלה ולהכין את ההטלות בקשר למצב הסטודנטים, הייתי מבקשת שנפנה אתה ועדת משנה שתכין את ההטלות בשאלה זו לכנסת.

י. טמילנסקי:
אני מציע את חברת הכנסת נצר.

א. ריטלט:
אני מציע ליוזמת ראש הוועדה מנתחף אתנו. כן אני מציע את חברת הכנסת רזיאל-נאור,

ד. נצר:
אני מציעה את חבר הכנסת ארם.

היו"ר ש. פרסיץ:
אני מציע את חבר הכנסת ריטלט.

ה ח ל ט ה

לפנות את חברי הכנסת הבאים סוברי וועדת הפסנה להכנת ההטלות בקשר למצב הסטודנטים :-
ש. פרסיץ; היו"ר; ס. ארם; ד. נצר; א. ריטלט;
א. רזיאל-נאור.

היו"ר ש. פרסיץ:
כן הייתי מציעה שהוועדה לחינוך ותרבות תפנה בדרישה לפסקלה ולנציאות הכנסת להביא ללא כל דחייה את חוק לניהול מוסדות **ציבוריים** סגורים. חוק זה מעכב בעד סגור החינוך והתרבות להוציא לפועל את תכניתו והוא סלא דאגת למצב המוסדות האלה, על כן אין לדחות דבר זה, ובעיקר מאחר שוועדות הכנסת גמרו את עבודתן.

ה ח ל ט ה

לפנות בקריאה נמרצת למטפלה ולנציאות הכנסת להביא ללא כל דחייה את חוק לניהול מוסדות **ציבוריים** סגורים לכנסת לקריאה שניה וסלישית.

"
היו"ר מ. פרטיץ:
אני מצטערת על הזדעזותה של חברת
הכנסת רזיאל נאור. אולם גלוי וידוע
סיטנה גיטה טוינה בציבור וגם בקרב סיעתנו. ישנו חופש המחשבה וחופש
ההבעה, וכל אחד יכול לראות את הדברים אחרת. הוועיה לחינוך ותרבות
יכולה לקבל את הצעתי אולם, אבל להפגע לא צריך שום
איש, אלא טבלנות לדעת הזולת צריכה להיות, לפחות בוועדה לחינוך ותרבות.

הישיבה נבעלה בשעה 11.45